

Tillstånd och upplysning
Gertje Czub Ärendansvarig

Delgivningskvitto

Lantbrukarnas Ekonomi aktiebolag (LRF)
105 33 Stockholm

Beslut angående ansökan om dispens på växtskyddsområdet

1 Beslut

Kemikalieinspektionen beviljar dispens från kravet på produktgodkännande för växtskyddsmedlet Butisan Top (BAS 526 14H), reg.nr. 4634¹, enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009².

Dispensen gäller från och med beslutsdatum till och med 30 september 2015 för användning mot ogräs i odling av höstoljeväxter, blomkål, broccoli, grönkål, salladskål, kålrot, rova, kålrabbi, brysselkål, huvudkål, utsädesodlingar av kinakål och fältmässigt användning i odlingar av plantskoleväxter.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

2 Beskrivning av ärendet

Den 23 juni 2015 inkom ansökan om dispens för nedanstående ändamål.

Sökande	Lantbrukarnas Ekonomi aktiebolag (LRF) 105 33 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Butisan Top
Produktens reg nr	(4634) (produkten är inte längre godkänd)
Verksamma ämnen	Metazaklor ³ (375 g/L) Kvinmerak ⁴ (125 g/L)
Funktion	Herbucid
Sökt användningsområde	Mot ogräs i odlingar av höstoljeväxter, blomkål, broccoli, grönkål, salladskål, kålrot, rova, kålrabbi, brysselkål, huvudkål,

¹ Produkten är inte längre godkänd

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (hädanefter förordning (EG) nr 1107/2009).

³ Kommissionens direktiv 2008/116/EG av den 15 december 2008 om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG för att införa akлонifen, imidakloprid och metazaklor som verksamma ämnen; Kommissionens direktiv 2009/155/EG av den 30 november 2009 om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG vad gäller den renhetsgrad som krävs för det verksamma ämnet metazaklor.

⁴ Kommissionens direktiv 2010/89/EU av den 6 november 2010 om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG för att införa kvinmerak som verksamt ämne och om ändring av kommissionens beslut 2008/934/EG.

	utsädesodlingar av kinakål och fältmässig odling av plantskoleväxter.
Sökandens skäl till ansökt dispens	<p>Bakgrund</p> <p>Den 12 juni 2015 beslutade Kemikalieinspektionen att avslå ansökan om fortsatt godkännande av växtskyddsmedlet Butisan Top. Kemikalieinspektionen beviljade ingen anståndsperiod, vilket innebär att Butisan Top inte har fått användas sedan den 15 juni 2015.</p> <p>Användningsförbudet av Butisan Top sammanfaller med början av odlingssäsongen av grödorna som denna dispensansökan avser. Behandlingsstrategin för odlingssäsongen är fastlagt och förberedd. En ändring av den planerade behandlingsstrategin är inte möjligt inom tidsfönstret för användning av Butisan Top under hösten 2015.</p>
Oljeväxter Sökandens skäl till ansökt dispens (fortsättning)	<p>Odling av höstoljeväxter</p> <p>För höstoljeväxter sker sådd från och med 1 augusti och drygt en månad framåt. Den förväntade odlingsarealen är 80.000 - 100.000 ha.</p> <p>Förutsättning för att höstoljeväxter utvecklas under hösten till livskraftiga plantor är tidig sådd och en kontroll av ogräs, för vilket en förhöjd risk för etablering finns vid tidig sådd. Ogräs driver upp oljeplantornas tillväxtpunkt samtidigt som den konkurrerar om kväve i jorden. Båda faktorer leder till en ökad risk för utvintring av höstoljeväxterna.</p> <p>Behov av användning av Butisan Top i höstoljeväxter</p> <p>Butisan Top är bredverkande och har bra effektivitet mot de ogrässorter som förekommer i odlingar av höstoljeväxter. Sökanden framhåller att andra effektiva herbicider för reglering av ogräs under rapsplantans tidiga utvecklingsstadium saknas och att det är svårt att lägga om behandlingsstrategin under pågående odlingssäsong. Sökanden uppger vidare att de verksamma ämnena som ingår i Butisan Top anses som viktiga resistensbrytare.</p> <p>Sökanden framför att en ökad utsädesmängd som ogräshämmande åtgärd är inte tillämpbar därför att även denna åtgärd driver upp tillväxtpunkten och således leder till en ökad risk för utvintring.</p> <p>Ytterligare dokumentation</p> <p>Som stöd till ansökan om dispens för användning i höstoljeväxter har sökanden lämnat in ställningstagande från Lovang Lantbrukskonsult AB (daterad 22 juni 2015) och från Hushållningssällskapet (daterad 22 juni 2015) som framhåller problematiken att en ändring av den planerade strategin för</p>

BESLUT

Datum
2015-06-29Diariernr
5.1.2.a-H15-05592Aktnr
F-2235Regnr
(4634)

	<p>ogräskontroll inte är möjligt mitt under den pågående odlingssäsongen. Hushållningssällskapet framför vidare att ”mekanisk ogräsbekämpning, radrensning, utgör givetvis en möjlighet för ogräsbekämpning i oljeväxter, men knappast ett alternativ som är realistiskt fullt ut. Anledningen till det mindre realistiska i alternativet är moderna etableringsmetoder av oljeväxter samt att det inte på långt när finns maskinkapacitet till att genomföra radrensning. Med mekanisk ogräsbekämpning är dessutom en tillfredställande bekämpningseffekt mycket svår att uppnå, ibland helt omöjlig”. Sökanden har vidare bifogat en sammanfattning till en vetenskaplig artikel om den positiva effekten av tidig sådd av höstraps på ett minskat kväveläckage⁵.</p>
<p><i>Kålväxter</i></p> <p>Sökandens skäl till ansökt dispens (fortsättning)</p>	<p>Odling av kålväxter</p> <p>Sådd och plantering av kålväxter för grönsaker har börjat vid tidpunkten av inlämnandet av dispensansökan. Sökanden uppger att ogräs i odlingar av kål till grönsaker behöver bekämpas strax efter sådd och upp till 8-10 dagar efter skörd.</p> <p>Behov av användning av Butisan Top i kålväxter</p> <p>Alternativa herbicider till Butisan Top, som är godkända i Sverige, är Centium 36 CS för användning i planterad blommande kål, huvudkål och bladkål samt Matrigon 72 SG för användning i huvudkål. Båda medlen anges vara mindre effektiva och mindre bredverkande än Butisan Top. Sökanden framför vidare att Centium 36 CS kan vitfärga grödan. Sökanden uppger att det finns inga alternativa medel till Butisan Top för sådd kål och kålrötter. En ändring av bekämpningsstrategin mitt under odlingssäsongen är inte genomförbart.</p> <p>Ytterligare dokumentation</p> <p>Som stöd till ansökan om dispens för användning i odlingar av kålväxter har sökanden lämnat in ställningstagande från Hushållningssällskapet (daterad 22 juni 2015) och från Findus Sverige AB. Findus Sverige AB framhåller i ställningstagande bland annat att man av bekämpningsstrategiska skäl har senarelagt utsäde av kålrot och grönkål för att minska risk för kålflugeangrepp (och därmed behovet av användning av insekticider) och reducera etablering av ogräs. När man bestämde sig för tillämpningen av strategin var Butisan Top, som är enda godkänd herbicid för odlingar av dessa grödor, fortfarande godkänd. Det omedelbara användningsförbudet av produkten innebär att strategin inte kan fullbordas med den avsedda effekten. Vidare anförs alternativa herbicider</p>

⁵ J-F Dejoux et al. (2000). Plant and Soil 218: 257-272

	<p>som är godkända för vissa av de sökta användningarna (Centium 36 CS och Matrigon 72 SG) och skälet varför Butisan Top, som är bredverkande och har bra effektivitet mot de ogrässorter som förekommer i odlingar av kål för grönsaker, anses vara nödvändig för den pågående odlingssäsongen.</p>
<p><i>Plantskoleväxter</i></p> <p>Sökandens skäl till ansökt dispens (fortsättning)</p>	<p>Odling av plantskoleväxter</p> <p>Beslutet att avslå ansökan om fortsatt godkännande av Butisan Top fattades mitt under odlingssäsongen för plantskoleväxter. Produktion av plantskoleväxter på friland omfattar ca 375 ha.</p> <p>Behov av användning av Butisan Top i plantskoleväxter</p> <p>Sökanden listar tillgängliga godkända herbicider och framhåller behovet av användningen av flera olika preparat därför att olika plantskoleväxter har olika tolerans för olika preparat. Butisan Top anges vara en produkt som i bekämpningsstrategin är inplanerad för sensommaren. Beslutet om ett omedelbart användningsförbud innebär därmed en direkt påverkan på den påbörjade bekämpningsstrategin.</p>

3 Skäl

Enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009⁶ får endast godkända växtskyddsmedel släppas ut på den svenska marknaden och användas. Kemikalieinspektionen får dock i vissa fall meddela dispens från kravet på godkännande. Av artikel 53 i förordningen följer att en medlemsstat i särskilda fall får tillåta att ett växtskyddsmedel under högst 120 dagar släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt.

Kemikalieinspektionen gör följande bedömning:

Den 12 juni 2015 beslutade Kemikalieinspektionen att inte bevilja ett fortsatt godkännande för växtskyddsmedlet Butisan Top. Skälet för beslutet var att oacceptabla risker för hälsa och miljö inte kan uteslutas när produkten används enligt föreslaget sätt. Kemikalieinspektionen beviljade därför ingen anståndsperiod för Butisan Top, i enlighet med artikel 46 i förordning (EG) 1107/2009.

Beslutet att inte bevilja ett fortsatt godkännande för Butisan Top togs i början av odlingssäsongen av grödorna som denna dispensansökan avser. Behandlingsstrategin för odlingssäsongen var vid tidpunkten av beslutet fastlagd, förberedd och för vissa

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

grödor inledd. En ändring av den planerade behandlingsstrategin är under de givna förutsättningarna inte möjligt för användning av Butisan Top i odlingar av höstoljeväxter, kålväxter för grönsaker och plantskoleväxter under hösten 2015.

Mot bakgrund av det skäl som redovisats ovan finner Kemikalieinspektionen att kraven i artikel 53 i EU-förordningen är uppfyllda och bifaller därför ansökan om dispens för användning mot ogräs i odling av höstoljeväxter, blomkål, broccoli, grönkål, salladskål, kålrot, rova, kålrabbi, brysselkål, huvudkål, utsädesodlingar av kinakål och fältmässig användning i odlingar av plantskoleväxter.

4 Upplysningar

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet bara beviljas en gång. Det är därför viktigt att sökanden utformar en strategi för att få produkten godkänd inför kommande odlingsår eller ta fram andra bekämpningsmetoder.

Det är viktigt att sökanden utformar en strategi för att få produkten godkänd inför kommande odlingsår eller ta fram andra bekämpningsmetoder. Därav följer att dispenser inte bör ges på återkommande grunder, utan att andra lösningar på det uppkomna problemet måste hittas så snabbt som möjligt. I annat fall skulle syftet med dispensinstitutet förfelas, och man skulle mycket lätt kunna kringgå de strängare krav och mer kostsamma förfaringsätt för godkännande av växtskyddsmedel som förordning (EG) nr 1107/2009 anger. Därigenom skulle man även åsidosätta själva syftet med förordningen, vilket är en hög skydds nivå för människors och djurs hälsa och för miljön.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Åsa Bringmyr
Beslutande

Gertje Czub
Föredragande

Markos Stavroulakis
Jurist

BESLUT

Datum
2015-06-29

Diariernr
5.1.2.a-H15-05592

Aktnr   Regnr
F-2235   (4634)

Kopia till:

- Jordbruksverket
551 82 Jönköping
- Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala
- BASF AB
Box 7144
40233 Göteborg